

Regeling van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 13 september 2010, nr. IVV/I/2010/16440, houdende regels betreffende de verlaging van onderstand in de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Regeling verlaging onderstand BES)

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

Gelet op artikel 12, vierde lid, van het Besluit onderstand BES;

Besluit:

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsbepaling

In deze regeling wordt verstaan onder:

Besluit: Besluit onderstand BES;

maatregel: het verlagen van de onderstand op grond van artikel 12 van het Besluit;

minister: Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Artikel 2 Het opleggen van een maatregel

1. Indien de belanghebbende naar het oordeel van de minister tekortschietend besef van verantwoordelijkheid betoont voor de voorziening in het bestaan dan wel de uit het Besluit voortvloeiende verplichtingen niet of niet voldoende nakomt, waaronder begrepen het zich jegens de minister zeer ernstig misdragen, wordt overeenkomstig deze regeling een maatregel opgelegd.
2. Een maatregel wordt afgestemd op de ernst van de gedraging, de mate waarin de belanghebbende de gedraging kan worden verweten en de omstandigheden waarin hij verkeert.

Artikel 3 Berekeningsgrondslag

1. De maatregel wordt toegepast op de berekeningsgrondslag, die wordt bepaald door het basisbedrag van de algemene onderstand en de voor belanghebbende geldende toeslagen waarmee het basisbedrag van de algemene onderstand wordt verhoogd.
2. Voor de toepassing van artikel 19, eerste lid, van het Besluit wordt de onderstand in aanmerking genomen alsof de maatregel niet is toegepast.

Artikel 4 Het besluit tot opleggen van een maatregel

In het besluit tot het opleggen van een maatregel worden in ieder geval vermeld:

- a. de reden van de maatregel;
- b. de duur van de maatregel;
- c. het percentage waarmee de onderstand wordt verlaagd;
- d. het bedrag waarmee de onderstand wordt verlaagd en
- e. de eventuele reden om af te wijken van de maatregel, bedoeld in de artikelen 11, 12, eerste lid, 13, 14, eerste lid, 15 en 16.

Artikel 5 Horen van belanghebbende

1. Voordat een maatregel wordt opgelegd, wordt de belanghebbende in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen.
2. Het horen van belanghebbende kan achterwege worden gelaten indien:
  - a. de vereiste spoed zich daartegen verzet;
  - b. de belanghebbende reeds eerder in de gelegenheid is gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen en zich sindsdien geen nieuwe feiten of omstandigheden hebben voorgedaan;
  - c. de belanghebbende niet heeft voldaan aan een verzoek van de minister om binnen een gestelde termijn inlichtingen te verstrekken; of

- d. de minister het horen niet nodig acht voor het vaststellen van de ernst van de gedraging of de mate van verwijtbaarheid.

Artikel 6 Afzien van het opleggen van een maatregel

1. De minister ziet af van het opleggen van een maatregel indien:
  - a. elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt; of
  - b. de gedraging meer dan één jaar vóór constatering van die gedraging door de minister heeft plaatsgevonden, tenzij de gedraging een schending van de inlichtingenplicht inhoudt en als gevolg van die gedraging ten onrechte onderstand is verleend.
2. De minister kan afzien van het opleggen van een maatregel indien hij daarvoor dringende redenen aanwezig acht.
3. Indien de minister afziet van het opleggen van een maatregel op grond van dringende redenen, wordt de belanghebbende daarvan schriftelijk mededeling gedaan.

Artikel 7 Ingangsdatum en tijdvak

1. De maatregel wordt opgelegd met ingang van de eerstvolgende tweewekelijkse betaalperiode volgend op de datum waarop het besluit tot het opleggen van de maatregel aan de belanghebbende is bekendgemaakt. Daarbij wordt uitgegaan van de voor die betaalperiode geldende bedragen van de algemene onderstand.
2. Een maatregel wordt opgelegd voor de duur van vier weken.

Artikel 8 Samenloop van gedragingen

Indien een belanghebbende zich tegelijkertijd schuldig maakt aan verschillende gedragingen die het niet nakomen van een verplichting als genoemd in artikel 2, eerste lid, inhouden, worden de verlagingen voor de onderscheiden gedragingen gelijktijdig toegepast met inachtneming van artikel 7.

Artikel 9 Recidive

De duur van de maatregel kan worden verdubbeld, indien de belanghebbende zich binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit waarbij een maatregel is opgelegd, opnieuw schuldig maakt aan een verwijtbare gedraging van dezelfde of hogere categorie. Met een besluit waarmee een maatregel is opgelegd wordt gelijkgesteld het besluit om daarvan af te zien op grond van dringende redenen als bedoeld in artikel 6, tweede lid.

HOOFDSTUK 2 GEEN OF ONVOLDOENDE MEDEWERKING VERLENEN AAN HET VERKRIJGEN OF BEHOUDEN VAN ALGEMEEN GEACCEPTEERD ARBEID

Artikel 10 Indeling in categorieën

Gedragingen van belanghebbenden waardoor de verplichting tot inschakeling in de arbeid op grond van artikel 5 van het Besluit niet of onvoldoende is nagekomen, worden onderscheiden in de volgende categorieën:

- a. eerste categorie:
het zich niet of niet tijdig aanmelden voor arbeidsbemiddeling bij het bestuurscollege van het openbaar lichaam of het niet of niet tijdig laten verlengen van deze aanmelding;
- b. tweede categorie:
  - 1°. het niet dan wel niet tijdig voldoen aan een oproep om, in verband met de inschakeling in de arbeid, op een aangegeven plaats en tijd te verschijnen;
  - 2°. het niet of in onvoldoende mate meewerken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot inschakeling in de arbeid, dan wel aan een onderzoek naar de geschiktheid voor scholing of opleiding;
- c. derde categorie:
  - 1°. het niet naar vermogen trachten algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen;
  - 2°. gedragingen die de inschakeling in de arbeid belemmeren;
  - 3°. het niet of in onvoldoende mate meewerken aan een voor de inschakeling in de arbeid noodzakelijk geachte scholing of opleiding, dan wel aan andere aangewezen activiteiten die de zelfstandige bestaansvoorziening bevorderen;
- d. vierde categorie:
  - 1°. het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid;
  - 2°. het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerd arbeid.

Artikel 11 De hoogte van de maatregel

Onverminderd artikel 2, tweede lid, wordt de maatregel als volgt vastgesteld:

- a. bij gedragingen van de eerste categorie: 5% van de berekeningsgrondslag;
- b. bij gedragingen van de tweede categorie: 10% van de berekeningsgrondslag;
- c. bij gedragingen van de derde categorie: 20% van de berekeningsgrondslag;
- d. bij gedragingen van de vierde categorie: 100% van de berekeningsgrondslag.

HOOFDSTUK 3 NIET NAKOMEN VAN DE INLICHTINGENPLICHT

Artikel 12 Niet tijdig verstrekken van gegevens

1. Indien een belanghebbende de inlichtingenplicht, bedoeld in artikel 11 van het Besluit, niet is nagekomen door informatie die van belang is voor de verlening van onderstand of de voortzetting daarvan niet binnen de door de minister daartoe gestelde termijn te verstrekken, wordt een maatregel opgelegd van 5% van de berekeningsgrondslag, onverminderd artikel 2, tweede lid.
2. Van het opleggen van de maatregel, bedoeld in het eerste lid, kan worden afgezien en worden volstaan met het geven van een schriftelijke waarschuwing, tenzij het niet of niet behoorlijk nakomen van de verplichting plaatsvindt binnen een periode van twee jaar te rekenen vanaf de datum waarop eerder aan de belanghebbende een schriftelijke waarschuwing is gegeven.

Artikel 13 Verstrekken van onjuiste of onvolledige inlichtingen met gevolgen voor de onderstand

1. Indien een belanghebbende aan de minister onjuiste of onvolledige inlichtingen heeft verstrekt en dit heeft geleid tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van onderstand, wordt een maatregel opgelegd die is afgestemd op de hoogte van het benadelingsbedrag.
2. Onverminderd artikel 2, tweede lid, wordt de maatregel, bedoeld in het eerste lid, op de volgende wijze vastgesteld:
  - a. bij een benadelingsbedrag tot USD 400: 10% van de berekeningsgrondslag;
  - b. bij een benadelingsbedrag van USD 400 tot USD 800: 20% van de berekeningsgrondslag;
  - c. bij een benadelingsbedrag van USD 800 tot USD 1600: 40% van de berekeningsgrondslag;
  - d. bij een benadelingsbedrag van USD 1600 of meer: 100% van de berekeningsgrondslag.

Artikel 14 Verstrekken van onjuiste of onvolledige inlichtingen zonder gevolgen voor de onderstand

1. Indien een belanghebbende aan de minister onjuiste of onvolledige inlichtingen heeft verstrekt en dit niet heeft geleid tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van onderstand, wordt een maatregel opgelegd van 10% van de berekeningsgrondslag, onverminderd artikel 2, tweede lid.
2. Van het opleggen van de maatregel, bedoeld in het eerste lid, kan worden afgezien en worden volstaan met het geven van een schriftelijke waarschuwing, tenzij het niet of niet behoorlijk nakomen van de verplichting plaatsvindt binnen een periode van twee jaar te rekenen vanaf de datum waarop eerder aan de belanghebbende een schriftelijke waarschuwing is gegeven.

HOOFDSTUK 4 OVERIGE GEDRAGINGEN DIE LEIDEN TOT EEN MAATREGEL

Artikel 15 Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid

1. Indien een belanghebbende tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan heeft betoond als bedoeld in artikel 12, tweede lid, van het Besluit, wordt een maatregel opgelegd die wordt afgestemd op de hoogte van het benadelingsbedrag.
2. Onverminderd artikel 2, tweede lid, wordt de maatregel, bedoeld in het eerste lid, op de volgende wijze vastgesteld:
  - a. bij een benadelingsbedrag tot USD 400: 10% van de berekeningsgrondslag;
  - b. bij een benadelingsbedrag van USD 400 tot USD 800: 20% van de berekeningsgrondslag;
  - c. bij een benadelingsbedrag van USD 800 tot USD 1600: 40% van de berekeningsgrondslag;
  - d. bij een benadelingsbedrag van USD 1600 of meer: 100% van de berekeningsgrondslag.

Artikel 16 Zeer ernstige misdragingen

Indien een belanghebbende zich zeer ernstig misdraagt tegenover de minister of zijn ambtenaren, onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van het Besluit wordt een

---

maatregel opgelegd van minimaal 20% van de berekeningsgrondslag, onverminderd artikel 2, tweede lid.

HOOFDSTUK 5 SLOTBEPALINGEN

Artikel 17 Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking op het tijdstip dat het Besluit in werking treedt.

Artikel 18 Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling verlaging onderstand BES.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J.P.H. Donner.*

TOELICHTING

Algemeen

Inleiding

De onderhavige regeling bevat een normering met betrekking tot op te leggen verlagingen van de onderstand (hierna: maatregelen) bij de uitvoering van het Besluit onderstand BES (hierna: Besluit). Het betreft hier een normering ten behoeve van een uniforme toepassing door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (hierna: minister) van de bevoegdheid tot verlaging op grond van artikel 12, tweede lid, van het Besluit. De normering betreft de hoogte van de verlagingen bij het niet of niet tijdig nakomen van verplichtingen in het kader van de bevordering van de zelfstandige bestaansvoorziening, dan wel bij uit het Besluit voortvloeiende verplichtingen. Het gaat daarbij om verplichtingen als bedoeld in de artikelen 5, 11, 12, tweede lid, en 31 van het Besluit.

Normering

De normering van de op te leggen maatregelen bestaat uit een categorisering van gedragingen die betrekking hebben op het niet nakomen van de aan de uitkering verbonden verplichtingen. Naargelang de ernst van het verwijtbaar handelen worden verschillende gestandaardiseerde maatregelen voorgeschreven.

De categorisering van de gedragingen, corresponderend met de aan de uitkering verbonden verplichtingen, brengt in samenhang met de genormeerde maatregelen tot uitdrukking welk gewicht aan het niet voldoen van een bepaalde verplichting wordt toegekend. In die zin zijn de verscheidene gedragingen geobjectiverd en vatbaar voor een standaardmaatregel.

Aan de indeling in categorieën ligt het criterium ten grondslag dat de ernst van het feit toeneemt naarmate het niet nakomen van een verplichting concretere gevolgen heeft voor het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid. Bij de beoordeling van de ernst van het feit is derhalve onder meer van belang of sprake is van onvoldoende eigen initiatief en de kansen op arbeidsinschakeling door eigen toedoen worden verminderd of zelfs teniet worden gedaan. Als voorbeeld kan worden genoemd een negatieve opstelling tijdens de sollicitatie. Een dergelijke gedraging geeft aanleiding voor een lichtere maatregel dan wanneer sprake is van het weigeren van aangeboden algemeen geaccepteerde arbeid. In dat laatste geval wordt, evenals in geval men door eigen toedoen zijn arbeid niet behoudt, een zeer concrete mogelijkheid om zelfstandig in het bestaan te voorzien niet benut en is een zwaardere maatregel op zijn plaats.

De mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van belanghebbende

Het geobjectiverde belang van een bepaalde verplichting voor de inschakeling in de arbeid kan niet in alle gevallen onverkort de indicatie voor de maatregel zijn. De minister houdt met de onderhavige regeling voldoende armslag om in de praktijk maatwerk te leveren. Het laat ruimte om bij de toe te passen maatregel rekening te houden met de individuele omstandigheden van de belanghebbende.

Op grond van het bepaalde in artikel 12, tweede lid, van het Besluit, blijft een verlaging achterwege indien elke mate van verwijtbaarheid ontbreekt.

Handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid

Gekozen is voor een normering van de maatregelen in een algemeen verbindend voorschrift om de uitkeringsgerechtigden rechtszekerheid te bieden over de hoogte en duur van mogelijke verlagingen. De handhaving van de naleving van de aan de onderstand verbonden verplichtingen wordt hiermee bevorderd. Voorts zal eveneens de rechterlijke toetsing in beroep door het vastomlijnde kader van dit Besluit worden vereenvoudigd.

Nadere afstemming

Op grond van artikel 12, eerste lid, van het Besluit stemt de minister de onderstand af op de individuele omstandigheden van de belanghebbende en de mate van verwijtbaarheid. Dit brengt met zich dat de minister dient af te wijken van de hoogte of de duur van de voorgeschreven standaardverlaging indien de individuele omstandigheden daartoe aanleiding geven. Indien in de specifieke situatie redenen zijn gelegen om een zwaardere maatregel toe te passen, kan de maatregel hoger worden gesteld dan wel gedurende een langere periode gelden dan de normmaatregel.

Dergelijke omstandigheden kunnen zich bijvoorbeeld voordoen indien de belanghebbende na een

intensief traject van scholing en begeleiding een daarop aansluitend aanbod van algemeen geaccepteerd werk weigert.

Matiging van de hoogte of duur van de maatregel kan daarentegen bijvoorbeeld gerechtvaardigd zijn op grond van individueel bepaalde omstandigheden van financiële aard, zoals hoge woonlasten of andere vaste lasten, waarin geen financiële tegemoetkoming mogelijk is. Indien door de persoonlijke omstandigheden de normmaatregel te zwaar zou uitvallen, kan de maatregel in die individuele situatie lager of gedurende een kortere periode worden toegepast.

Artikelsgewijs

Artikel 1 Begripsbepaling

De begrippen die in de regeling worden gebruikt hebben een gelijkkluidende betekenis als de omschrijving in het Besluit.

Artikel 2 Het opleggen van een maatregel

Eerste lid

Het Besluit verbindt aan het recht op een onderstandsuitkering de volgende verplichtingen:

1. De plicht tot arbeidsinschakeling (artikel 5 van het Besluit). Deze plicht bestaat uit twee soorten verplichtingen:
  - de plicht om naar vermogen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen en deze te aanvaarden; en
  - de plicht gebruik te maken van een door het bestuurscollege van het openbaar lichaam aangeboden voorziening gericht op ondersteuning bij arbeidsinschakeling.Deze verplichtingen zullen nader moeten worden uitgewerkt in specifieke verplichtingen die zijn toegesneden op de situatie en mogelijkheden van de betrokken onderstandsgerechtigde. Deze verplichtingen moeten in het besluit tot het verlenen van onderstand worden neergelegd.
2. De informatieplicht (artikel 11, eerste lid, van het Besluit). Op een uitkeringsgerechtigde rust de verplichting aan de minister op verzoek of onverwijld uit eigen beweging mededeling te doen van alle feiten en omstandigheden waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij van invloed kunnen zijn op zijn arbeidsinschakeling of het recht op onderstand.
3. De medewerkingsplicht (artikel 11, tweede lid, van het Besluit). Dit is de plicht van uitkeringsgerechtigden om desgevraagd de minister de medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van het Besluit. De medewerkingsplicht kan uit allerlei concrete verplichtingen bestaan, zoals:
  - het toestaan van huisbezoek;
  - het meewerken aan een psychologisch onderzoek.
4. Het tonen van voldoende besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan (artikel 12 van het Besluit).
5. Nadere verplichtingen (artikel 31, eerste lid, van het Besluit), die strekken tot arbeidsinschakeling, dan wel die verband houden met een bepaalde vorm van onderstand of die strekken tot vermindering of beëindiging.

Tweede lid

In de regeling zijn voor allerlei gedragingen die een schending van een verplichting betekenen, standaardmaatregelen vastgesteld in de vorm van een vaste (procentuele) verlaging van de algemene onderstand.

In het tweede lid is de regel neergelegd dat de minister een op te leggen maatregel dient af te stemmen op de individuele omstandigheden van de belanghebbende en de mate van verwijtbaarheid. Deze bepaling brengt met zich dat de minister bij elke op te leggen maatregel zal moeten nagaan of gelet op de individuele omstandigheden van de betrokken uitkeringsgerechtigde afwijking van de hoogte en de duur van de voorgeschreven standaardmaatregel geboden is. Afwijking van de standaardmaatregel kan zowel een verzwaaring als een matiging betekenen.

De ernst van de gedraging komt tot uitdrukking in het standaardpercentage waarmee de onderstand wordt verlaagd. Wat betreft de beoordeling van de mate van verwijtbaarheid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 6.

Matiging van de opgelegde maatregel wegens persoonlijke omstandigheden kan bijvoorbeeld in de volgende gevallen aan de orde zijn:

- bijzondere financiële omstandigheden van de belanghebbende, zoals bijvoorbeeld hoge woonlasten of andere vaste lasten of uitgaven van bijzondere aard waarvoor geen financiële tegemoetkoming mogelijk is;
- sociale omstandigheden, zoals bijvoorbeeld een problematische gezinssituatie;
- bij een opeenstapeling van maatregelen: de zwaarte van het geheel van maatregelen is niet evenredig aan de ernst van de gedraging en de mate van verwijtbaarheid.

Artikel 3 Berekeningsgrondslag

In het eerste lid van dit artikel is het uitgangspunt vastgelegd dat een maatregel wordt opgelegd over de berekeningsgrondslag. Hieronder wordt verstaan het basisbedrag van de algemene onderstand vermeerderd met de voor de belanghebbende geldende toeslagen waarmee het basisbedrag van de algemene onderstand wordt verhoogd.

In het tweede lid is bepaald dat de maatregel niet in aanmerking wordt genomen bij de toepassing van artikel 19 van het Besluit. Dit voorkomt dat de maatregel leidt tot een ongewenste verruiming van de inkomstenvrijlating.

Artikel 4 Het besluit tot opleggen van een maatregel

Het verlagen van de onderstand in verband met het opleggen van een maatregel vindt plaats door middel van een besluit. Wanneer de maatregel bij een lopende uitkering wordt opgelegd, wordt een besluit tot vaststelling van de algemene onderstand op grond van artikel 25 van het Besluit genomen.

In dit artikel wordt aangegeven wat in het besluit in ieder geval moet worden vermeld. Deze eisen vloeien voort uit het motiveringsbeginsel, op grond waarvan een besluit kenbaar dient te zijn en van een deugdelijke motivering moet worden voorzien.

Artikel 5 Horen van belanghebbende

Op grond van dit artikel wordt de belanghebbende in beginsel gehoord voordat een maatregel wordt opgelegd. Het tweede lid bevat een aantal uitzonderingen op deze hoorplicht.

Artikel 6 Afzien van het opleggen van een maatregel

Eerste lid

Op grond van artikel 12, tweede lid, van het Besluit wordt afgezien van het opleggen van een maatregel 'indien elke vorm van verwijtbaarheid' ontbreekt.

Een andere reden om af te zien van het opleggen van een maatregel is dat de gedraging te lang geleden heeft plaatsgevonden (verjaring). Omwille van de effectiviteit is het nodig dat een maatregel spoedig nadat de gedraging heeft plaatsgehad, wordt opgelegd. Om deze reden wordt geregeld dat de minister geen maatregelen oplegt voor gedragingen die langer dan één jaar geleden hebben plaatsgevonden.

Voor gedragingen die een schending van de informatieplicht inhouden en als gevolg waarvan ten onrechte onderstand is verleend of een te hoog bedrag aan onderstand is verleend, geldt geen verjaringstermijn gelet op het feit dat de minister vaak tijd nodig zal hebben om de aard en de omvang van de fraude (het benadelingsbedrag) vast te stellen.

Tweede lid

Bepaald wordt dat de minister kan afzien van het opleggen van een maatregel indien het daarvoor dringende redenen aanwezig acht. Wat dringende redenen zijn, is afhankelijk van de concrete situatie en kan dus niet op voorhand worden vastgelegd.

Derde lid

Het doen van een schriftelijke mededeling dat de minister afziet van het opleggen van een maatregel wegens dringende redenen is van belang in verband met eventuele recidive (zie artikel 9).

Een waarschuwing in plaats van een maatregel

In individuele gevallen is het altijd mogelijk af te zien van het opleggen van een maatregel en in plaats daarvan een waarschuwing te geven in geval van het eerste lid, onderdeel a (afzien van een maatregel)

omdat elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt) of het tweede lid (afzien van een maatregel omdat daarvoor dringende redenen aanwezig zijn).

Artikel 7 Ingangsdatum en tijdvak

Eerste lid

Hoofregel is dat het opleggen van een maatregel plaatsvindt door middel van verlaging van het uitkeringsbedrag in de eerstvolgende tweewekelijkse betaalperiode.

Het verlagen van de uitkering die in de nabije toekomst wordt verstrekt, is de gemakkelijkste methode. Herziening van de onderstand en terugvordering van het te veel betaalde bedrag zijn hierbij niet aan de orde.

Tweede lid

Bepaald wordt dat een maatregel wordt opgelegd voor de duur van vier weken. Door een maatregel voor een bepaalde periode op te leggen, weet de uitkeringsgerechtigde die met een maatregel wordt geconfronteerd waar hij aan toe is.

Artikel 8 Samenloop van gedragingen

De regeling voor de samenloop van gedragingen heeft betrekking op verschillende gedragingen van een onderstandsgerechtigde die (min of meer) gelijktijdig plaatsvinden. Deze bepaling beoogt de maatregel die van toepassing is op elk van de gedragingen ten uitvoer te leggen; samenloop mag er niet toe leiden dat voorbij wordt gegaan aan maatregelwaardige gedragingen.

Ook indien sprake is van schending van meer verplichtingen door één gedraging, dienen de verlagen voor de onderscheiden gedragingen gelijktijdig te worden toegepast.

Artikel 9 Recidive

Indien binnen één jaar na een eerste verwijtbare gedraging sprake is van een herhaling van de verwijtbare gedraging, wordt de grotere mate van verwijtbaarheid tot uitdrukking gebracht in een verdubbeling van de duur van de maatregel. Met eerste verwijtbare gedraging wordt de eerste gedraging verstaan die voor de minister aanleiding is geweest tot een maatregel.

Tot een eerste verwijtbare gedraging wordt echter ook gerekend een verwijtbare gedraging ten aanzien waarvan de minister op grond van omstandigheden van belanghebbende of wegens dringende redenen geen maatregel heeft opgelegd. Een goede registratie van de verwijtbare gedragingen en de opgelegde maatregelen in de administratie van de minister is dus vereist.

Voor het bepalen van de aanvang van de termijn van twaalf maanden, geldt het tijdstip waarop het besluit waarmee de maatregel is opgelegd, bekend is gemaakt.

Op basis van dit artikel kan een recidivemaatregel slechts één keer worden toegepast. Indien belanghebbende na een tweede verwijtbare gedraging wederom hetzelfde verwijtbaar gedrag vertoont, zal de hoogte en de duur van de maatregel individueel moeten worden vastgesteld, waarbij gekeken zal moeten worden naar de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de individuele omstandigheden van de betrokkene.

Artikel 10 Indeling in categorieën

De gedragingen die verband houden met het geen of onvoldoende medewerking verlenen aan het verkrijgen of behouden van algemeen geaccepteerde arbeid, worden in vier categorieën onderscheiden. Hierbij is de ernst van de gedraging het onderscheidend criterium. Een gedraging wordt ernstiger geacht naarmate de gedraging concretere gevolgen heeft voor het niet verkrijgen of behouden van betaalde arbeid.

De eerste categorie betreft de formele verplichting om zich als werkzoekende in te schrijven bij het bestuurscollege van het openbaar lichaam en ingeschreven te doen blijven. Indien hieraan geen gevolg wordt gegeven, kan arbeidsbemiddeling niet of niet optimaal plaatsvinden, waardoor de kans op deelname aan arbeidsbevorderende activiteiten dan wel op een betaalde baan wordt verkleind.

De tweede categorie betreft de verplichting tot een actieve opstelling op de arbeidsmarkt in ruime zin. Naast het voldoen aan oproepen om op een aangegeven plaats en tijd te verschijnen, gaat het hierbij

om activiteiten van de uitkeringsgerechtigde zelf gericht op een zo snel mogelijke inschakeling in het arbeidsproces, zoals voldoende sollicitaties op eigen initiatief naar geschikte arbeid.

De derde categorie betreft gedragingen die direct een aanleiding vormen tot een beroep op onderstand of het zonder noodzaak langer voortduren daarvan. Het gaat hier om het stellen van niet verantwoorde beperkingen ten aanzien van de arbeid en om gedragingen die de kansen op arbeidsinschakeling verminderen. Voorbeelden van deze categorie zijn negatieve gedragingen bij sollicitaties.

De vierde categorie duidt op de situatie dat geen gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om algemeen geaccepteerde arbeid, al dan niet in deeltijd, te aanvaarden teneinde de uitkeringsafhankelijkheid geheel of gedeeltelijk te beëindigen.

Tot deze categorie wordt tevens gerekend de situatie waarin op verwijtbare wijze door eigen toedoen voorafgaand aan de aanvraag om onderstand dan wel tijdens de onderstand – als het gaat om deeltijdwerk – betaalde arbeid niet behouden wordt.

Artikel 11 De hoogte van de maatregel

Dit artikel bevat de standaardmaatregelen voor de vier categorieën van gedragingen die verband houden met het geen of onvoldoende medewerking verlenen aan het verkrijgen of behouden van algemeen geaccepteerde arbeid.

Bij het vaststellen van de percentages waarmee de onderstand wordt verlaagd, zal de minister zich twee vragen moeten stellen:

1. In hoeverre voldoet de beoogde verlaging van de uitkering aan de eisen van proportionaliteit en evenredigheid als de desbetreffende gedraging in ogenschouw wordt genomen?
2. In hoeverre zal het opleggen van de maatregel effectief zijn, in de zin dat de maatregel de beoogde gedragsverandering bij de onderstandsgerechtigde zal bewerkstelligen?

Artikel 12 Niet tijdig verstrekken van gegevens

Eerste lid

Indien een belanghebbende de voor de verlening van de onderstand van belang zijnde gegevens of gevorderde bewijsstukken niet op tijd verstrekt, geeft de minister de belanghebbende, overeenkomstig het bepaalde in artikel 30, tweede lid, van het Besluit, een termijn waarbinnen hij zijn verzuim kan herstellen (de hersteltermijn).

Wordt de gevraagde informatie niet binnen de hersteltermijn aan de minister verstrekt, dan kan de minister de onderstand stopzetten (het intrekken van het besluit tot toekenning van de onderstand). Worden de gevraagde gegevens wél binnen de hersteltermijn verstrekt, wordt de onderstand voortgezet, maar wordt tevens een maatregel opgelegd.

Het kan ook voorkomen dat bepaalde gevraagde gegevens *niet* aan de minister worden verstrekt. In dat geval kan de minister de rechtmatigheid van de uitkering niet vaststellen. In de situatie dat een uitkering wordt aangevraagd moet de onderstand dan worden geweigerd. In geval van een lopende uitkering moet het eerder vastgestelde recht op onderstand (eventueel deels met terugwerkende kracht) worden beëindigd.

Tweede lid

Een schriftelijke waarschuwing is geen maatregel. Dit wil zeggen dat bij herhaling van de gedraging in principe een maatregel wordt opgelegd zonder toepassing van de in artikel 9 geregelde recidivemaatregel.

Artikel 13 Verstrekken van onjuiste of onvolledige inlichtingen met gevolgen voor de onderstand

Eerste lid

Op grond van artikel 11, eerste lid, van het Besluit dient een belanghebbende op verzoek of onverwijld uit eigen beweging aan de minister mededeling te doen van alle feiten en omstandigheden waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij van invloed kunnen zijn op zijn arbeidsinschakeling of het recht op onderstand.

De ernst van de gedraging komt tot uitdrukking in de hoogte van het benadelingsbedrag. Dat is het

door de minister ten onrechte of tot een te hoog bedrag betaalde bedrag aan algemene onderstand.

Tweede lid

De maatregel wegens het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht wordt afhankelijk gesteld van de hoogte van het bedrag aan onderstand dat als gevolg van de schending van die verplichting ten onrechte of te veel aan de belanghebbende is betaald.

Artikel 14 Verstrekken van onjuiste of onvolledige inlichtingen zonder gevolgen voor de onderstand

Eerste lid

In dit artikel wordt de zogeheten 'nulfraude' geregeld: het verstrekken van onjuiste of onvolledige inlichtingen, zonder dat deze gedraging gevolgen heeft voor de hoogte van de onderstand. Voorbeelden van nulfraude zijn het niet opgeven van een vermogensbestanddeel onder de vermogensgrens of het niet melden van vrijwilligerswerk.

Tweede lid

De bevoegdheid tot het geven van een waarschuwing bij het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht is gelijk aan de bevoegdheid tot het geven van een waarschuwing bij het te laat verstrekken van informatie (artikel 12).

Artikel 15 Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid

De verplichting om voldoende besef van verantwoordelijkheid te tonen voor de voorziening in het bestaan, geldt reeds voordat een onderstandsuitkering wordt aangevraagd. Dit betekent dat wanneer iemand in de periode voorafgaand aan de onderstandaanvraag een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid heeft getoond, waardoor hij niet langer beschikt over de middelen om in de kosten van het bestaan te voorzien en als gevolg daarvan een onderstandsuitkering aanvraagt, de minister bij de toekenning van de onderstand hiermee rekening kan houden door het opleggen van een maatregel.

Een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid kan uit allerlei gedragingen blijken, zoals:

- een onverantwoorde besteding van vermogen;
  - geen of te late aanvraag doen voor een voorliggende voorziening.
- In het tweede lid wordt een relatie gelegd tussen de hoogte van de maatregel en het benadelingsbedrag. Het benadelingsbedrag is in dit geval de omvang van het vermogen of de voorziening waarmee de betrokkene gedurende kortere of langere tijd buiten de onderstand zou zijn gebleven.

Artikel 16 Zeer ernstige misdragingen

Onder de term 'zeer ernstige misdragingen' kunnen diverse vormen van agressie worden verstaan, zij het dat er sprake moet zijn van verwijtbaarheid en van gedrag dat in het normale menselijke verkeer in alle gevallen als onacceptabel kan worden beschouwd.

De minister kan alleen een maatregel opleggen indien er een verband bestaat tussen de ernstige misdrijving en (mogelijke) belemmeringen voor de minister bij het vaststellen van het recht op een uitkering. Vandaar dat in dit artikel wordt bepaald dat de zeer ernstige misdragingen moeten hebben plaatsgevonden onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van het Besluit.

Het opleggen van een maatregel staat geheel los van het doen van aangifte bij de politie. De minister legt een maatregel op, terwijl de functionaris tegen wie de agressie zich richtte aangifte kan doen bij de politie.

*De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J.P.H. Donner.*